

Motion till riksdagen 2021/22:4745

av **Bengt Eliasson m.fl. (L)**

med anledning av prop. 2021/22:244 Stärkt rätt till personlig assistans vid behov av egenvård

---

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att påskynda genomförandet av förstärkningen av rätten till personlig assistans och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rätten till närvarande personlig assistent vid sjukhusinläggning och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Liberalerna har under lång tid lyft vikten av att assistansen stärks så snabbt som möjligt. Vi var de som införde frihetsreformen LSS och har fortsatt att vara drivande i dessa frågor. Då som nu och för alltid står Liberalerna upp för alla individers rätt att kunna leva ett värdigt liv. De senaste åren har vi sett hur allt snävare rättspraxis tillåts urholka det grundläggande syfte som LSS-lagstiftningen har: att säkerställa att alla individer, oavsett behov, har rätt till den hjälp de behöver för att kunna leva ett drägligt liv. Omständigheter som kön, klasstillhörighet, sexuell läggning eller härkomst får aldrig tvinga in individen i ofrihet, och detsamma gäller för individers funktionsvariation. Den som är i behov av assistans har inte råd med att lagstiftaren drar fötterna efter sig.

En stor andel av Sveriges befolkning påverkas av assistansen. Inte bara de som arbetar inom branschen eller de som själva omfattas, utan även föräldrar, syskon, vänner och familj. Därför är det glädjande att förslaget från regeringen och utredningen i sig tagit fasta på behovet av att göra mer assistans tillgänglig för fler barn och unga. Detta har stora konsekvenser i positiv bemärkelse för individen men även för föräldrar och syskon.

Liberalerna är positiva till det som anförs i propositionen avseende hur assistansen ska stärkas, och ser ingen anledning till förändringar i sak. Dock vill vi göra riksdagen

och regeringen uppmärksamma på det som vissa remissinstanser anfört avseende en önskan om att lagtexten utformas så tydligt att viktiga principer vid tillämpning av bestämmelserna går att utläsa ur lagtexten, för att undvika att förståelsen försämras och ojämlikhet i tillämpning över landet uppstår när berörda instanser tvingas vända sig till praxis. Därtill ställer vi oss frågande till att utredningen delats upp i två delar av regeringen, vilket komplicerar förfarandet.

Det är viktigt att säkra möjligheten för patienten att ha sin personliga assistent närvarande vid sjukhusvård, vilket självfallet inte är detsamma som att den personliga assistenten är den som ger vården. I likhet med utredningens förslag, men till skillnad från regeringens bedömning i frågan, anser vi att det bör införas bestämmelser som anger att det vid rätten till personlig assistans eller assistansersättning ska beaktas om den enskilde har behov av hjälp med grundläggande behov som utgör sjukvårdande insatser enligt HSL.

Rätten att ha med sin assistent vid sjukhusinläggning handlar om att säkerställa att personkännedom tas till vara, att patienten har möjlighet att kommunicera på sina villkor och att sjukhusinläggningen blir så trygg som möjligt.

Däremot är vi kritiska till att reformen ska genomföras under en så lång tid som fem år. Konsekvenserna blir att det dröjer ända till 2028 innan assistansen stärks fullt ut. Det är orimligt att skjuta denna viktiga reform så långt på framtiden. Därför vill Liberalerna se att assistansen stärks enligt den av utredaren föreslagna kortaste möjliga tidsplanen, dvs. tre år i stället för fem år. Värt att notera är att regeringens femårsplan innebär att reformen skulle spridas ut över två riksdagsval, 2022 och riksdagsvalet 2026, vilket ökar risken för att den urholkas längs vägen. Genom att arbeta efter en mer ambitiös tidsplan minskar vi risken för att reformen skjuts på framtiden, och säkrar att assistansen stärks i tid för de människor som omfattas. Detta bör riksdagen tillkännage för regeringen.

Budgetkonsekvenserna av detta hanteras inte inom ramen för detta ärende utan i det kommande budgetbeslutet för 2023. Vi vill dock understryka att Liberalernas budgetalternativ för 2022–2024 har tagit höjd för den snabbare tidsplan vi föreslår. Därmed säkerställs att den stärkta assistansen ges de medel som behövs för att denna frihetsreform ska kunna bli verklighet så snart som möjligt.

Bengt Eliasson (L)

Mats Persson (L)

Lina Nordquist (L)

Gulan Avcı (L)

Christer Nylander (L)

Allan Widman (L)